

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
 V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
 Naročnino prejema pravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petif-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 2.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. januarija 1886.

Letnik XIV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski katoliško-konservativni dnevnik,

je nastopil z novim letom 1886 svoje XIV. leto. Ob tej priliki vabimo najvljudneje vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvizarli z dopošiljavtvijsko naročnino, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravnistvu prejemán:

Za celo leto	13 gl.	— kr.
„ pol leta	6 „	50 „
„ četrt leta	3 „	30 „
„ jeden mesec	1 „	10 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl.	— kr.
„ pol leta	8 „	— „
„ četrt leta	4 „	— „
„ jeden mesec	1 „	40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja, 4. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se razdelí došle vloge in se prebere vabilo vodstva v Marijanišči, da bi si gg. poslanci ogledali sirotišnico in novo sozidano kapelo. Dalje gosp. deželni glavár naznanja, da se g. Robič zaradi bolezni in g. Šuklje zaradi male bolehnosti ne moreta vdeležiti seje. Poročilo o zakonu, ki dovoljuje občini Ljubljanski prevzeti poročstvo za novo hranilnico, se izroči upravnemu odseku, potem se potrdí proračun deželne Slapske vino- in sadjerejske šole. Potrebščine bo 8276 gold., dohodkov pa 5046 gold. Ravno tako

se potrdita računski sklep za l. 1884 in proračun za l. 1886 deželno - kulturnega zaklada. Pri poročilu gledé deželnih podpor se oglasi g. Pfeifer in govori blizo tako-le:

Slavni zbor! Silne uime preteklega leta zasekale so blagostanju naše dežele globoke rane; na Dolenjskem je ledeno zrno po nekterih pokrajinah vničilo popolnoma polje in vinograde; hudi nalivi in povodenj jesenskega časa so na Gorenjskem in Notranjskem pokončali mnogo poljskih pridelkov; tudi je pritiskala poleti nenavadno huda suša; škode je več sto tisoč goldinarjev.

Poškodovani prejeli so izdatne podpore od Nj. Veličanstva in iz deželne blagajnice; žalibog ne zadostujejo te podpore zlasti v krajih, kjer je vino edini pridelek, ki daje novce za davke in za razne potrebščine vsakdanjega življenja.

Vsled večletnih slabih vinskih in dragih letin se siromaštvo vedno bolj širi — že v navadnih letinah se ljudje komaj borno preživé, njih obleka je siromaška, nimajo gorke obleke v strupeni zimi, večkrat v eni rodbini samo en par škornov, v katerih se vrste ob nedeljah in praznikih, da k maši hodijo.

Samostalne kmetije ginejo, gospodarji hirajo, čeravno do sedaj še ni nobeden umrl od gladu — takemu seveda ni treba več podpore, on je že prekrbljen.

Vedno se povdarja, da treba krepkega ohraniti kmetijski stan, glavni steber naši državi ali kako naj se to zgodi, če skrb za njegov in njegove rodbine obstanek prisili kmeta, zadnji rep oddati iz hleva; če se mora kmet znebiti živine, potem je propad gotov — to zabraniti je naša dolžnost.

Primerno bogatejše dežele — Koroško, Tirolsko — dobile so o priliki elementarnih poškodovanj izdatno državno podporo, toraj sme naša manj imovita dežela enakega ozira pričakovati, ako storjene poizvedbe dokažejo dotično potrebščino.

Z ozirom na navedene razmere stavim predlog: Slavni deželni zbor naj sklene: C. kr. vlada se naprosí, na podlagi storjenih poizvedeb po vremenskih

uimih preteklega leta poškodovanim selanom pre-skrbeti državno podporo in olajšave pri vplačevanju davkov.

Pri glasovanju se vzame poročilo deželnega odbora na znanje in se sprejme tudi predlog g. Pfeiferja.

Dr. Samec poroča o žganjivstvu in prečita dopis slavne vlade, v katerem naznanja vzroke, zaradi katerih bi ne mogla v potrjenje priporočati postave, kakoršno je bil osnoval deželni zbor kranjski l. 1884. Konečno predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Točka IV. B. § 3. letnega poročila deželnega odbora se vzame na znanje.

2. Slavna vlada se nujno naprosi, da predloži državnemu zboru načrt zakona proti žganjivstvu in pijančljivosti.

3. Slavna deželna vlada se nujno naprosi, da se prenaredi določba o točki 7 a) iz njenega razglasila iz dne 12. januarija 1885 tako, da se nobena množina pužitku namenjene žgane pijače (razen v lekarnah) obdačenju z deželno naklado ne odtegne.

4. Deželnemu odboru se naroča, da prevdári vprašanje, bi li ne bilo za deželni zaklad koristno, če se deželna naklada na žgane pijače odmerja po njih moči, to je po množini alkohola, ki se v njih nahaja.

5. Slavna vlada se naprosi, da se postavnim potom prenaredi zakon iz dne 23. junija 1881 pred vsem gledé pravične razdelitve davka od prodajanja in točenja žganih pijač.

Pri drugi točki oglasi se g. Klun in jo podpira v daljšem govoru, ktereга objavimo jutri.

Pri glasovanju se sprejmó vsi nasveti odsekovi.

Potem so se dovolile sledeče podpore: predstojništvu ljudske kuhinje v podporo za dijake 100 gld., v podporo revnih dijakov na Kranjski gimnaziji 100 gld., društvu v podporo modroslovcev na Dunajskem vseučilišči 20 gld. Prošnja šolskega odbora obrtne na-

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

XXI. Dolgo pismo.

Bilo je proti koncu meseca oktobra, nekega popoldne okoli treh. Ravno je Štanjelski poštnik zapustil vigenjski dom in rudečih lic prav po postiljonsko koraka nazaj proti Štanjelu, ne meneč se za listje, ktero burja otresa z dreves, od časa do časa siloma zaganjaje se, in je raznaša križem na vse strani. Na Vigenj je danes postiljon Štanjelski Kante prinesel zapečatenó veliko veselje. Župan Pavel se je z županjo že zaprl v svojo pisarno ter s tresočó roko razpečati pismo:

Predragi, presrčno ljubljéni oče in mati!

Tukaj sem, na tuji zemlji daleč od vas. Odkar sem se zadnjič od vas poslovil, mi je že večkrat upanje popolnoma zginito, še kdaj v tem življenji videti vas. Toda Bog, v ktereга rokah je naša osoda, in Mati Božja, ktero častiti sem se že z mladih let od vas navadil, otela sta me iz žrela zalezujočih levov, da še zdaj zdrav in vesel tukaj živim z najslajšo nado, da vas bom čez nekaj časa zopet zamogel videti in poljubiti. O da bi zdaj zrlí v moje srce, kako kipi od hvaležnosti do tistega Boga, ki zná ljubečega

tako skušati, da jim potem toliko bolj pokaže svojo dobroto in napolni jih s svojimi tolažbami, a tudi od ljubezni do vas, ki ste zaradi mene v tem času gotovo veliko žalostnih in britkih dni prebili. Sprejmite po tem pismu moj presrčni pozdrav in zvedite da še bije za vas moje srce, da še molim za vas. In ravno semkaj me je po tolikih nezgodah Bog pripeljal, kjer zamorem spolniti, kakor sem tolikokrat želel, svojo dolžnost do domovine. Tu sem namreč v glavnem stanu pri Donavi, kjer pričakujemo v malo dneh generala Lavdona, da pod njegovim nezmagljivim práporom za vero in cesarja planemo na Turka.

A vém, prašali me bote radovedno, kako sem prišel semkaj? O vprašanje, ktero mi noč in dan pred dušo stoji, vprašanje, na ktero bi sam rad v vaši družbi odgovoril. Toda ljubezen do vas mi ne dá čakati do tistega časa, ko mi bo to mogoče; vem, da nepotrepljivo čakate vse natančno zvedeti, kaj se mi je pripetilo. Zatoraj pa tukaj nekaj.

Vesel in nič slabega sluté odpravil sem se ono jutro na pot. Kakor nikdar, tako tudi takrat nisem opustil peljaje se z Vignja ozreti se proti Štanjelu ter v duhu pozdraviti preljubeznjivo Mater Božjo, ktere bratovščini sem posvečen. Tudi v Trstu je šlo vse srečno spod rok. Popoldne odjadráli smo iz novega pristanišča o najlepšem vremenu; domenil sem se bil s poveljnikom, da me pripelje do Malte, kamor je bil tudi sam namenjen, le na Kerfu se je imela ladija ustaviti za dva dni. Toda na ladiji se je že prvi večer nekaj pripetilo, kar je vzbudilo mojo po-

zornost. Bili smo zbráni v obednici k večerji. Poveljnik in zdravnik sedela sta ne daleč od mene malo na stran v kotu, a vendar tako, da sem jo lahko z očesom opazoval. Kar se mi je kaj nekako čudno zdelo, bilo je skrivno poškiljevanje z očesi, ktero sem med obema zapazil, potem pa zdaj glasno, zdaj tiho vedno preminjajoče se govorjenje. To vedenje zdelo se mi je nenaravno in sumljivo, a kar je bilo še več, vse je kazalo, ali vsaj zdelo se mi je, da prav jaz sem predmet, o kterem se vrši njuni pogovor, vsaj pa njune oči in misli. Veste, da jaz nikdar nisem bil sumljiv ali črnogleden, a globoko v srce utisnil se mi je ta prizor. Še v sanjah ponoči je visel tako rekoč nad dušo, ter jo begal, da nisem mogel najti mirnega počitka. A še nekaj od prvega večera. Ko sta izza mize vstala, da bi šla iz obednice, zapazil sem, kako je od zdravnika spodletil listič in na tla padel. Jaz ne vem kako da sem bil tako nevljuden, da nisem ga pobral ali vsaj opozoril ga; pustil sem in ko sta odšla, pobral sem ga. Bil je odlomek pisma, in sicer konec; iz besed, ktere so bile še brati, nisem mogel nič posebnega povzeti; kar me je zanimalo, bila je pisava, zdelo se mi je povsem dobro znana, le domisliti se nisem mogel, kje nekaj sem jo pred očmi imel. O tem lističi vam bom pozneje še govoril. Vtaknem ga v žep. Kmalo potem vrne se zdravnik v obednico ter natančno ogleduje po stolih in po tleh, kakor bi nečesa iskal, spoznal sem, da išče listič. A jaz molčim, in ko nič ne najde, spet gré. Za-mé pa imel je listič odslej še večó važnost, skrbno ga povijem v listnico.

daljevalne šole v Ljubljani in Kristana Karola delovodnika v prisilni delavnici ste se izročile deželnemu odboru, da se na nji ozira. Točke 8 f, g, h, i, k se z dnevnega reda odstavijo.

G. Detela in dr. Poklukar zatem vteteljujeja svoja samostalna predloga o deželnih cestah, oziroma osnovanja komisije za vravnavanje vod. Oba govora objavimo v celoti. Predlog Detelov se je izročil upravnemu odseku, ki se boče v ta namen za dva uda pomnožil, predlog Poklukarjev pa boče pretresal gospodarski odsek.

Poslanec Gutmannsthal potem poroča o železničnih tarifih in v imenu gospodarskega odseka predlaga: Poročilo se jemlje na znanje, deželnemu odboru pa se naroča kupčijskemu ministerstvu sporočiti sledeče želje: a) pri peazni pogodbi z južno železnico naj se blago s Kranjskega ne prepušča južni železnici, ampak naj se postavam kranjskim dá prilika posluževati se tarifov državnih železnic; b) Rudolfov kolodvor naj se prej ko mogoče razširi, in naj se, ako gre, v Ljubljani napravi direkcija za vožnjo ali pa vsaj mašinska delavnica; c) ako vlada sklence peazno pogodbo z južno železnico, naj se vendar le ozira na to, da boče Rudolfovo železnico prej ko mogoče zvezala z Divačo.

Prva in druga točka se sprejmete brez ugovora pri tretji točki pa dr. Dolenc tirja, da naj se pri tej priliki glasuje o predlogu, ki ga je on zadnjič stavil gledé železnice med Loko in Trstom. Dr. Poklukar omenja, da nima nič zoper ta predlog, ako se predrugači v tem smislu, da naj se deželni zbor porazumi z zastopniki drugih dežel, ki jim je za omenjeno železnico posebno mar. Konečno se sprejme točka c) s sledečim, med poročevalcem in dr. Dolencem dogovorjenim dostavkom: „Deželnemu odboru se pa naroča, da naj stopi v dogovor s korporacijami drugih dežel, ki se za podaljšanje Rudolfove železnice do Trsta zanimajo.

Gledé dednega prava na kmetih se pritrdi navetu gospodarskega odseka, da v tem oziru ni treba nove peticije do državnega zbora, ker se cesar v prestolnem govoru obljubili predlog take postave.

Seja se potem za nekaj trenutkov pretrga, da se poslanci pogovoré, koga bi volili v upravni odsek in koga za verifikatorja, ker gosp. Robič tega posla zaradi boleznj ne bo mogel več opravljati. V upravni odsek sta bila za Detelov predlog izvoljena gg. Deu in Taufferer, za verifikatorja pa g. Klun. Deželni glavar potem prihodnjo sejo napové za četrtek 7. t. m. z nadaljevanjem danes nerešenega dnevnega reda in ob 1/2 2. uri sklence sejo.

Peticija za posvečevanje nedelj.

Nameravana peticija „Reform-Vereina“ do državne zbornice zaradi posvečevanja nedelj, katero smo v „Slovenca“ od dne 24. decembra 1885 št. 296, že omenili, se glasi:

Slavna poslanska zbornica!

Udano podpisani se obračajo na slavno poslansko zbornico državnega zbora s sledečo izjavo oziroma prošnjo:

Drugi dan popoldne smo sedeli pri kosilu. Kri mi je razburjena, zdelo se mi je, da me od vseh strani strahovi plašijo, akoravno je bil beli dan. Natakari prineso na sklednici več kup peneče pive, ter je jame razdajati, kakor smo bili naročili. Odajal jih je s sklednice po vrsti eno za drugo posamnim, ki so sedeli okoli mize. Tudi ko do mene pride, že prime za kupo, ki je prva bila na vrsti, da mi jo podá. Toda komaj prijemi jo se spomisi, ter jo odloži in vzame drugo ter jo postavi pred me. Vse to zgodilo se je prav hitro in spretno, da bi sicer nikdo ne bil zapazil. A meni, kteremu so se oči in vsi čuti od sinoči podesetili, tudi to ni odšlo, zdelo se mi je čez vse sumljivo, posebno ko sem se zapazil, da je živahen govor med poveljnikom in zdravnikom, ravno takrat premolknil, ko se je to vršilo. Pil nisem svojega piva, še dotaknil se ga ne. Po kosilu se je kmalo vse pozgubilo, večidel šli so kadit ali pa v kajute preganjati si popoldanski spanec. Sam ostal sem še v obednici ter gledal, kako je moje pivo bledele. Več mi ni bilo treba. Še tisti večer odločil sem se nekaj storiti, kar se ni dalo več odlašati.

Bila je jasna, a tiha, mirna noč, najmanjše sapice ni bilo čutiti. Ladija je prav leno rila po valovji, dokler ni skoro popolnoma obstala, jadra niso zdala nič več, zvali so jih že davno vsa. Stal sem na boku ladijinem ter gledal dol v valovje, ki se je komaj malo srebrenelo gladko poljubovaje ladijo. Dra stražnika obhajala sta po boku, nekaj časa, dokler na konci ne postaneta in med živahnim pogovorom na svoj posel popolnoma pozabita. Jaz pa se obrnem proti vhodu, ki je peljal v strop, ter zdehajoč delal

Z zadovoljstvom smo pred malo leti pozdravili vest, da se je državni zbor jel pečati s preosnovno obrtnega zakonodajalstva in posebno, da je uvel one zsvode (zadruga), ki so pripomogli, da se je pred 400 leti obrtnija tako lepo razcvitala.

Isto tako so nas razveselili oni ukrepi državnega zbora, ki imajo namen varovati delavcu življenje, zdravje in človeško veljavo. Mi mislimo v prvi vrsti zakon 8. marca t. l. o nedeljskem počivanji. Ta zakon brani obrtnike, ki bi radi sebi in svojim pomagačem privošili v tednu en dan počitka, pred nesramno konkurenco onih, ki svoje delavce vse dni brez razločka k delu priganjajo, ki se nič ne menijo za telesni in duševni prid svojih delavcev; ta zakon daje delavcem priliko za odpočitek in razvedrenje in s tem varuje, da delavci sebi in družbi v kvar pred časom ne opešajo; zakonito zagotovljeni nedeljski počitek ima namen pripomoči, da se delavec zaveda svoje vzvišene človeške veljave, katero zavest so moderne narodno-gospodarske teorije sistematično trgale iz delavčevega srca; ta zakon izročá popolnoma saj za en dan v tednu očeta družini, mater otrokom in otroke starišem in s tem pospešuje in blaži v vsacem oziru tako važno družinsko življenje.

Da ta zakon ne ovira obrtnega napredka, nam kažejo eminentno obrtne države, v kterih je nedeljski počitek strogo zapovedan. Da nedeljski počitek ni občemu blagostanju nasproten, nam dokazuje naša država, v kateri ni bilo nikdar toliko proletarijata in revščine kot v zadnjih desetletjih, odkar se Gospodov dan brezozirno oskrunja.

A naše veselje se je skalilo, ko je ministerstvo 27. maja in 21. septembra t. l. izdalo za ta zakon izvrševalne naredbe. Reči moramo, da se te naredbe ne vjemajo z duhom zakona 8. marca in da semtertje zakonovemu bitstvu in namenu popolno nasprotujejo. Prvi odstavek § 75 v zakonu se glasi: „Ob nedeljah naj počiva vsako obrtno delo.“ Temu nasprot pa določuje § 1 ministerske naredbe 27. maja: „Nedeljski počitek se ima začeti najpozneje v nedeljo zjutraj ob 6. uri in ima trajati popolnih 24 ur.“ Zakon govori le o nedeljskem počitku in zategadel bi moral ta trajati od polnoči v soboto do polnoči v nedeljo. Ta naredba ni samo zakonu nego tudi cerkvenemu duhu nasprot ter ovira delavca v spolnovanji njegovih verskih dolžnost. Kajti ako dela delavec zjutraj do 6. ure (in k temu ga ima po ministerski naredbi gospodar pravico siliti), je potem gotovo toliko telesno in duševno vtrujen, da se ne more vdeležiti dopoludanje službe božje.

V večih slučajih dovoljujejo ministerske naredbe, da se smé v nedeljo dopoludne nekaj časa ali pa tudi celo dopoludne delati, med tem, ko mora biti popoldne prosto. Ko bi naredbe nasprotno določevale, bi bilo nedeljsko posvečevanje vendar veliko bolj mogoče.

Iz tega se razvidi, da ministerske naredbe versko stališče zanikujejo in da se nič ne ozirajo na verske potrebe delavčeve. In vendar se morejo delavske razmere le ta čas stalno vrediti, ako imajo socialni zakoni svoj temelj v krščanskih načelih.

sem se, kakor bi bil zaspan. Ona dva se za menoj še ozreta ne. Jaz pa zasučem jo mimo jadrenic na nasprotno stran. Tu privezanih je bilo na ladijo nekaj rešilnih čolnov in čolničev. Kar se spustim po vrvi dol v enega, prerežem vrv, primem za drog ter se ob njem uprem proti ladiji, čolnič se zgane in jame počasi oddaljevati se. Ali vesla nisem imel, da bi krmil. A ker je bil drog precej dolg, prelomim ga čez pol ter konca priklemljem z vrvice ob čolnov rob, in začnem previdno krmiti; da je šlo kaj nerodno in počasi, si lahko mislite. Šel sem sam ne vede kam. Proti eni po polnoči začne od juga rahlo pihljati vlažna sapica; kazalo je toraj jadra razpeti. Da bi jih bil človek imel! Kar mi pride dobra misel. Slečem srajco, utrdim ob čoln konca zlomljenega droga in razpnem ob nju srajco. In res, čoln se začne brzo premikati; jaz pa sedem k počitku in zapojem:

Zdrava morská zvezda,
Blaga Mati Božja,
Vedno si Devica,
Nam nebeška vrata.

Tudi molek vzamem, kterega vselej pri sebi nosim, ter jamem premikati znane jagode, ter ponavljati: Zdrava Marija! še nikdar ne tako goreče kakor tedaj. Jutro se je začelo od vshoda žariti in bolj in bolj se je obzorje pred mano motrilo; ko se zdani, ugledam pred seboj suho zemljo. Gorato je bilo in skalovito, še znamenja ne o kaki hiši ali o človeku. Le par črnih vran, in gosta tropa divjih golobov vzletela je ravno kakor splašena izpred skalovja, ki se je pred mojimi očmi visoko gor dvigalo. Vstavim čoln ob bregu, oblečem srajco in s polovico prelomljenega droga v roki jamem plaziti se v gorovje.

Dalje dovoljujejo ministerske naredbe veliki obrtniji posebno veliko izjem od nedeljskega počitka; posledica temu boče, da bodo mali obrtniki v konkurenci z velikimi obrtniki še bolj omagovali kot dozdej.

Nikakor ne moremo umeti določbe: „Za gostilničarski in krčmarski obrt odpade dolžnost nedeljskega počitka.“ Ravno tu, kjer bi se imelo v prvi vrsti in z vso energijo kaj včiniti v duševni in telesni prid človeštvu, se ni nič zgodilo. Dozdej so se saj na kmetih krčmarji mogli po policijskem potu prisiliti, da so imeli krčme med službo božjo zaprte, a v prihodnje bi še to ne bilo mogoče. Isto tako ne moremo umeti, zakaj država ravno istim obrtnim, ki jih ima v svoji oblasti, namreč trafikam in loterijskim kolekturam ne privoši nedeljskega počitka.

Ravno tako, kakor imenovane ministerske naredbe, nas je vžalil dr. Meagerjev predlog, ki namerava s tem, da zahteva še veliko več izjem od nedeljskega počitka, ves zakon 8. marca iluzoričen napraviti.

Opiraje se na navedene razloge stavimo sledeče tirjatve:

1. Obrtni zakon 8. marca t. l. naj se kolikor moč popolni, posebno gledé nedeljskega počitka in normalne delavske dobe; ministerske izvrševalne naredbe naj se dobro preiščejo in veliki obrtniji podeljene izjeme naj se temeljito pretresejo.

2. Obrtniki so strogo zavezani svoje pomagače in učence pošiljati k nedeljski dopoludnji in popoludnji službi božji.

3. Nedeljski počitek se najpozneje začena v soboto večer opolunoči in traja do nedeljega večera opolunoči.

4. Kedar je treba, da se kako obrtno delo opravlja nekoliko časa ob nedeljah, naj se kolikor je mogoče, počitek določuje za dopoludne in ne za popoldne.

5. Pri obrtnih, ki so izvzeti od nedeljskega počitka, naj se dá delavcu, ki dela v nedeljo, med tednom en prost dan a nihče ne smé dve nedelji zaporedoma opravljati obrtnih del.

6. Vse prodajalnice naj so celo nedeljo zaprte, le trgovini z neobhodno potrebnim živžem naj se dovolijo kake izjeme.

7. Vse gostilnice, krčme in kavarne se morajo v soboto o polnoči zapirati ter morajo biti zaprte v nedeljo med dopoludnjo službo božjo; izjema bi bila le pri hôtelih in sicer samo pri postrežbi tujcev.

8. Žganje se od sobote popoldne ob treh ne sme prodajati do osme ure ponedeljega jutra.

9. Trafike se morajo ob nedeljah ob devetih zjutraj zapirati.

10. Loto-kolekture morajo biti ob nedeljah celi dan zaprte.

Pri tej priliki hočemo slavno poslansko zbornico opozoriti še na nekatere druge točke, ki se, ker jih ne obsega zakon 8. marca, ne dajo vrediti po administrativnem potu, ampak le po novem zakonu, in sicer:

Toda kmalo jamejo mi noge omahovati: od čuvanja, težav in strahu bil sem popolnoma vspehan; najpred moral sem se, akoravno lačen, dobro naspati. Vležem se v votlini pod skaló, ki se je nad bregovjem vzdigovala. Zaspim tako trdno in sladko kakor še nikdar. Žadnji pogled na morje, predno sem zaspal, kazal mi je tam daleč na zapadu vzdigajoče se črne megle in blisk. Vzbudim se še le popoldne. Kaj zapazim, da je zrak močno ohlajen, pogledam okoli in voda nabrana po luknjastem skalovji mi priča, da je med tem deževalo, vejevje v bližnjem grmu pa, upogneno in deloma celo ulomljeno kazalo mi je, da je bil vihar, silen vihar. A glej, kaj pa je priplulo ravno zdaj tam le dol po morji do brega? Skočim do vode in vidim zastavo, ki je še sinoči vibrala na „Pozejdonu“. Ozrem se in tu spet prignala je peneča voda dve deski do pečevja na bregu. Pogledam — bili ste od „Pozejdona“, to mi je kazala barva, s katero ste bili nalikani. Ni mi bilo več dvomititi: vihar je bil, in barka razbita — vse je potonilo. In jaz? Sam bil sem rešen, jaz sam. Padem na kolena in, dasi lačen in žejin, zahvaljujem se Bogu in Mariji v goreči molitvi, kakor še nikoli tako. Potem pa moral sem vendar naprej. Toda kam brez živčevja? — Jamem spet plaziti se čez trnje in skalovje v pusto gorovje. Vedno bolj oddaljujem se od morja noter v deželo. Nazadnje se priplazim do gozda, ki me sprejme v svojo hladno senco. Tu zagledam rudečiti se po tleh smokvice. Zeljno jamem jih trgati, da si vsaj malo glad in žejo utolažim. Noč me ni zadržala: dalje in dalje jo merim, luna mi pot razsvitljuje.

(Dalje prih.)

11. Kmetijska opravila se ob nedeljah dovoljujejo le, ako so neobhodno potrebna.

12. Krošnjarstvo je ob nedeljah popolno prepovedano.

11. Na železnicah je ob nedeljah le osobni promet dovoljen.

14. Deželnim zborom naj se naroči, da naj vse to, kar velja za nedelje, raztegnejo tudi na javne v deželi navadne praznike.

To so naše zahteve. Prepričani smo, da nedeljsko počivanje, oziroma posvečevanje ne bo, ako se splošno uvede, nikomur škodovalo. To bi bil korak k zboljšanju socialnih razmer, ali le korak. Kajti ako hočemo, da se položaj obrtniškega in kmetijskega stanu v resnici in stalno zboljša, se moramo enkrat za vselej odpovedati onim načelom, vsled katerih daje lastnina zakonito zagotovljeno pravico peljubno in neomejeno razpolagati z zemljiščem, s pridelki in izdelki, ne oziraje se na pravstvene interese in vsled katerih sta obrtnik in kmet le živa mašina za pridobivanje denarja; onim načelom, vsled katerih se je skopal velik prepad med največim bogastvom in med največjo revščino, pri pogledu, katerega se človeštvo po pravici trese; onim načelom, ki so se le zato uvela, da služijo mali peščici ljudi v prid, vsem drugim pa v pogubo.

Ta načela se morajo umakniti cerkvenemu uku o lastnini in delu, vsled katerega mora človek delati in svojo lastnino obračati po volji božji in v čast božjo, da vztreza ravno tako občni blaginji kot svojim lastnim potrebam in da pomaga revežem.

Ako slavna poslanska zbornica spolni naše tu izražene želje, si bo pridobila nezmerne zasluge za Avstrijo, in hvaležni jej ne bomo samo mi vdano podpisani, nego hvaležni jej bodo vsi avstrijski narodi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. januarja.

Notranje dežele.

Iz *Hrvaške* je zopet nekaj zanimivih novic, odkar se nismo več s to nesrečno pokrajino pečali. V prvi vrsti nam je zabilježiti jako domoljuben in hrvaških gospá Zagrebških, s katerim so odličile vjetea dr. Davida Starčevića. Bil je namreč poslednje dni minulega leta njegov god; ta slučaj so hotele porabiti domoljubne Zagrebčanke, da napravijo vjetemu Starčeviću nekoliko ovacije. Kupile so mu srebrno dragoceno kupo z napisom: Vjetniku za domovino, dr. Starčeviću, hrvatske gospé v Zagrebu 30. decembra 1885. Na dan njegovega godu nesle so mu jo pod vodstvom gospe Mazzurove, soproge poslanca dr. Mazzure, v zaporščem, kamor se jim pa vstop ni dovolil. Vsled tega jim pač družega ni ostalo, kakor dragoceno in ob enem jako častno darilo izročiti za sedaj njegovemu stricu dr. Anteju Starčeviću. Kdor vé vse okoliščine Starčevićjanov in madjaronstva, naj sodi to dogodbo, kakor vé in zná.

Odlok naučnega ministra, s katerim smo se v našem listu že večkrat pečali, je izšel dne 2. januarja in se je razposlal vsem c. kr. deželnim šolskim svetom z ukazom, da stopi že letos v veljavo. Glasi se: 1. Po zaslišanji dolenjavevstrijskega šolskega sveta preloži naj se po Dunajskih srednjih šolah, kjer v prvem razredu poduk v obligatnih predmetih ne presega 24 ur, taisti najpoprej v tem razredu od 15. oktobra do 15. marca zjutraj od 8. na 9. uro, ter naj traja tri, oziroma štiri ure zapored. Ta določba naj se takoj izvrševati prične. 2. Za vsprejemne izpite v prvi razred določita se dva obroka po tri dni, ob koncu in v začetku šolskega leta. 3. Vsprejemne poskušnje za višje razrede in ponavljavne poskušnje delale se bodo od 16. do 18. septembra. Šolsko leto s sv. mašo prične se 17. septembra ali pa tudi še le 19. Redni poduk pričel se bode 19. septembra. 4. Ustne preskušnje zrelosti delale se bodo poslednji teden šolskega leta. Kedar se tiste prične, preneha poduk na dotičnem zavodu in se razdelé spričevala. 5. Preskušnje zrelosti delale se bodo dopoludne in popoludne skupinoma po 4 ure in se bo vspeh dotičnim maturantom takoj objavljaj opoludne in zvečer. Kak vspeh da bo ta naredba imela, se sedaj pač še ne dá natanko določiti, pač bomo pa ob svojem času nanj prišli. Nadjamo se najboljšega; ali se bodo pa naše nade vresničile, kdo bi to že sedaj vedel, pri razmerah, ktere so zavisne od tolikanj važnih in nevažnih okoliščin. Že edina preložitve šolskega poduka od 8. na 9. uro ima svojo solnčno in senčno stran, kateri smo tudi že obe v našem listu do dobrega preresetali. Kaj pa še le preskušnje in to tako pomenljive, kakor so vsprejemni izpit za prvo šolo in pa izpit zrelosti konec osme šole.

Vnanje države.

O božičnih praznikih so letos v *Rumuniji* poskušali dva nova trdnjavska stolpa, ki sta tako

napravljena, da se vrtita s svojimi topovi, kakor jih ravno potrebujejo. Glavni namen jima je pa žrela svojih topov proti Avstriji odprta imeti, ki bodeta v prvi vrsti zaslanjala hrbet glavnega mesta rumunskega Bukarešta proti avstrijskemu, kakor tudi proti ruskemu navalu. Bukarešt so si Rumunci v okrožji 70 kilometrov obdali z malimi trdnjavami na vse strani tako, da je sedaj cela okolica njegova velik trjen tabor ali z drugo besedo: Bukarešt je na jugu dandanes jedna največjih, če tudi ne morda najmočnejših trdnjav, s katero bi Avstrija, kakor tudi Rusija dobro računati morala, ako bi se ta ali ona po onih krajih kedaj vojskovati mislila. Ta rumunski tabor bode najmanj dvema avstrijskima vojnima koroma v Karpatih nastavljenima dal opraviti, tako so ga umetno postavili in prekanjeno. Nič manj od Avstrije računati morala bode Rusija z rumunskimi vtrdbinami. Sedaj ji ne bo nič več tako lahko preko Rumunije svojih batalijonov potisniti na Balkan, kakor se je to zgodilo ob času poslednje oslobojevalne vojne. Tudi Rusija bode morala v prvi vrsti gledati, da si pridobi prijateljstvo Rumunije. Če se ji to posreči, potem bode pa na konji. Do sedaj je v rumunskih vladnih krogih še vedno avstrijski vpliv prevagljiv.

Kljubu *papirnemu premirju*, ki se je na Balkanu nedavno med Srbi in Bolgari do 1. marca sklenilo, pravega premirja med temi ljudmi še ni in ga morda tudi ne bo. Dan na dan dohajajo skoraj telegrami, ki nam sporočajo o novih napadih in novih grozovitostih, katerih, češ, da so se Bolgari vdeležili. To je, seveda, vedno le iz enega in tistega vira, ležečega ob sotočji Save in Donove — iz Belega grada, o katerem smo nedavno pisali, da laže. Tudi drugi listi so v tem oziru z nami enakih misli. Telegram iz srbske prestolice zopet pripoveduje, da Bolgari premirje teptajo, ker so zasedli Bregovo z dvema kompanijama. Bregovo je kraj v Timoški dolini, kjer so se že predlanskim začeli prvi neredi med Srbi in Bolgari, ker se ravno o njem ne dá z gotovostjo reči, čegav da je. Svojé si ga pa oboji. Dalje so Bolgari na našega novega leta dan preiskovali, če so Bregovski mostovi preko Timoka še zadosti trdni in pa po dolini imenovane reke so svoje patrole razposlali. Vrh tega so pa še srbski samostan Rizana v Pirotskem okrožji menda do cela oropali. Še celo mašno obleko in cerkvene posode so odnesli. Tukaj bo že treba pozvedeti od druge strani, koliko je resnice.

Na celem svetu menda ni večih demonstrantov, posebno kedar velja vladi kako gorko zasoliti, kot so ravno *Lah*. Kaj da znajo, pokazali so sedaj o minolih božičnih praznikih, ko so vjetnika prof. Sbarbarota izvolili za državnega poslanca Pavijškega. Profesor Sbarbaro je bil lansko leto tri ministre hudo razžalil; le-ti so ga tožili, vlada ga je obsodila in zaprla. Prijateljem njegovim zdela se je to huda krivica in so se hoteli ostentativno nad vlado maščevati. Jeli so za zaprtega profesorja agitirati na vse kriplje in so v resnici dosegli, da si ga je mesto Pavia volilo za zastopnika. Takoj ko so bile volitve končane, dospel je iz Pavie v Rim telegram na Sbarbarove prijatelje, da je izvoljen. Le-tih eden, advokat Spagnolini, podal se je takoj pod okno Sbarbarovega zapora in je na vso sapo zakričal: „Sbarbaro, ti si voljen“. Vjetnika se je taka radost polastila, da je bil skoraj ob pamet; temvečji pa je bil strah ministrov, državnih dostojanstvenikov in drugih veljavnih in vplivnih državnikov, ko je začel telegraf iz vseh krajev „rešene“ in „neresene“ Italije donášati telegrame, v katerih so povsod zahtevali, da se mora Sbarbaro takoj iz zapora spustiti, kajti njegova izvolitev za poslanca dokazala je ravno njegovo nedolžnost. Depretis ni vedel, kaj bi storil! Med tem se je pa že na tisoče ljudstva pred zaporščem nabralo, ki so vsi iz enega grla zahtevali, da se naj profesor takoj iz zapora spusti. Tudi listi pisali so tisti dan vsi za profesorja in so Depretisov kabinet na vso moč napadali. Posebna komisija iz najvišjih sodnikov je takoj na to po tolišnjem pritisku od vseh strani odločila, da se Sbarbaro oprosti zaradi svojega poslednjega delikta, pač pa da bi moral še v zaporu ostati zaradi nekega prejšnjega pregreška. Narod to slišati, vžil se je veletoku podoben naravnost pred kraljevo palačo, kjer je skupno prosil za takojšno oproščenje Sbarbarota, kar se je tudi zgodilo. Kakor se čuje, ga mislijo še druga mesta postaviti si za kandidata. Politična vrednost sedanjega kabineta je pa vsled tega postala ničli podobna.

Izvirni dopisi.

Iz *Maribora*, 3. januarja. (Dr. Duchatsch ni več naš župan.) Včeraj popoludne je novozvoljeni mestni odbor volil novega mestnega župana in podžupana. Že ob času mestnih volitev si je stranka obrtniškega društva veliko prizadevala, take možé v odbor spraviti, kateri ne bi več dr. Duchatscha za župana volili, vendar je ta stranka takrat popolnoma propala, in bili so voljeni sami odborniki tako imenovane mestjanske stranke, ki je v javnem mnenju veljala tudi za Duchatschovo stranko. Vsled tega se je tudi obče mislilo, da bode v kljub velikemu nasprotovanju vendar le dr. Du-

chatsch spet župan. Včerašnja volitev novega župana je toraj vse nekoliko iznenadila, kajti izvoljen je bil za novega župana inženir Aleksander Nagy, za podžupana pa dr. Hans Schmiderer, mlajši brat znanega poslanca dr. Josipa Schmidererja.

O novem županu nam ni veliko znano; bil je že več let mestni odbornik in inženir, sicer pa se nikdar naprej vrival, zato je pa tudi malo poznan in o njem malo znano. Mi imamo to za dobro znamenje in priporočilo novega župana. Bržčas se je s svojim tihim delovanjem tudi drugim odbornikom tako prikupil, da so ga postavili na mesto dr. Duchatscha, ki se je povsod, celó v sejah mestnega odbora, najrajši v politične homatije mešal. Kakošnega političnega in verskega mišljenja je novi župan, nam tudi ni znano, upamo pa, da bode na obe strani strpljiv ter bolj nepristransk in previden, kakor njegov prednik.

Ravno tisto upamo od podžupana gosp. dr. H. Schmidererja, ki, izvzemši nekoliko „Schulvereinske“ agitacije, velja za veliko mirnišega in spravedljivega od njegovega brata Josipa. Ako bode se zanaprej, kakor že do zdaj, za domače Mariborske šole marljivo brigal, „Schulverein“ pa pustil, prerokujemo mu z veliko gotovostjo, da utegne prihodnjič on županski stol zasesti.

V „Slovenca“ l. 1883, št. 3, smo o dr. Duchatschu prerokovali, da če ga Bog pri življenju ohrani, županoval bode le tri leta, dasiravno ga je njegova stranka takrat skoro do nebes povzdigovala, in ko mu je nek večer bakljado priredila, rekel je dr. Duchatsch v svoji zahvali: „On misli, da bodo čez tri leta vsi mestjani rekli: Er war doch der rechte Mann.“ Zdaj po preteku treh let se je jasno pokazalo, da je vaš dopisnik bil boljši prerok, nego dr. Duchatsch.

Sicer pa zopet izjavimo svojo misel, da za slovensko stranko v Mariboru je vse jedno, kdo je župan, samo da je pravičen in spravedljiv glede narodnih pravic, kajti v občinskih zadevah je vpliv narodne stranke še preslab, da bi se na njo kot tako mogel ozir jemati.

Ravno v tistem času včeraj, ko so mestni odborniki dr. Duchatscha odstranili, bil je na mestnem pokopališču pokopan visokospoštovani župan sosedne občine Krčevine, g. Franc Dovnik, ki je nad 30 let županoval, vedno lepo krščansko živel, narodno in konservativno stranko pri vseh volitvah podpiral in za njegovo vspešno delovanje bil od svetlega cesarja z zlatim križem odlikovan. Naj blagi mož v miru počiva!

Domače novice.

(V imenu tukajšnjega stolnega kapiteljna) izrekel je preč. g. stolni prošt Jos. Zupan premil. škofu obžalovanje zaradi neopravičenih napadov nekterih slovenskih časnikov na njegove naredbe. Katoliška družba izročila je milemu vladiki iz ravno tega namena spomenico.

(Ljubljanska ljudska kuhinja.) Gotovo je ta zavod med Ljubljanskimi dobrodelnimi zavodi brezdvomno jeden najkoristnejših. Vsak dan opoludne in zvečer nudi se res revnim osobom prilika dobiti za male krajcarje svežih, dobro pripravljenih jedil, ktere dobrote se Ljubljanski dijaki po res izredni veliki podpori preč. gosp. kanonika monsignora Luka Jerana v obilnem številu vdeleževati zamo-rejo. A vodstvo tega koristnega društva nam obžalovaje poroča, da se število društvenikov te dobrodelne naprave od dne do dne kreči in da je že skoraj neznatno postalo za mesto Ljubljansko. Mnogo blagih podpornih udov je pomrlo, nekteri so se preselili iz Ljubljane v druge kraje. Pač opravičeno izraža društveno predstojništvo prošnjo do Ljubljanskih dobrotnikov, naj bi ljudsko kuhinjo, ta blagi zavod, s svojo podporo ne pozabili. Vsaki najmanjši letni ali enokratni dar sprejme se gotovo z največjo zahvalo in bode brezdvomno koristno obrnjen za res potrebne reveže, naj si prihaja že v denarjih ali v kaki drugi ljudski kuhinji potrebni stvari — in kaj bi nji ne bilo potrebno, ko ima skrbeti za toliko število res potrebnih revnih ljudi, posebno nežne učeče se mladine. Pa tudi v drugi zadevi nam poroča društvo ljudske kuhinje Ljubljanske nujno prošnjo in sicer do gotovo ne malega števila blagosrčnih gospá in gospodičin v Ljubljani. Gospe in gospodične so gotovo pri tem zavodu eden najvažnejših faktorjev, kajti njim pripada v prvi vrsti nalog nadzirati kubo, gledati na to, da

se kuha dobro, a brez vse potrate, kajti drugače bi denarničar ljudske kuhinje kmalo moral napovedati „krido“. Število teh blagorčnih gospá in gospodičin, ktereга opravljajo že veliko let, pa se je zadnji čas, ko je več blagih takih dobrotnic umrlo, obolelo ali zapustilo Ljubljansko mesto, se zelo skrčilo in le malo je blagih gospej, ktere to delo opravljajo. Toraj bi bilo pač želeti, da bi se oglašilo prav veliko takih blagih gospej in gospodičin, ktere bi blagovolile nadziranje ljudske kuhinje in kuhe prevzeti, za dan v tednu ali za štirinajst dni, le za malo ur na dan, več ko jih je, manj bode posla za posamezno. Društveno vodstvo je po novi sestavi sledeče: Načelnik društva je c. kr. umirovljeni stotnik g. Vincencij Hübschmann, kteri je že prej kot ekonom društva neumorno deloval in kteri svojemu patronu sv. Vincenciju, temu velikemu dobrotniku revežev, ki je vstanovil tolikanj blagohotne družbe Vincencijeve, po svojem delovanju res verno spoštovanje izkazuje. Prednica ljudske kuhinje pa je Terezija Hübschmann, ktera se trudi za prospeh društva odkar se je isto vstanovilo, dan na dan z isto gorečnostjo in neutrudljivostjo. Načelnika namestnik je g. Drelse, tovarnar; blagajnik g. Albin Ahčič, ključarski mojster in hišnik; ekonom g. Dragotin Lahajnar, mestni uradnik, skrbni voditelj tudi mestne revne hiše na Karlovski cesti; zapisnikar pa je g. dr. Josip Staré, uradnik c. kr. finančne prokuratorje in hišnik. Odbornika pa sta gg. Henrik Gallé zasebnik, in J. Müller, fotograf. Iz vrst gospá je pokroviteljica ljudske kuhinje grajščakinja gospá Jeanetta Recher, ktera neumorno podpira ta koristni zavod, razun nje pa sodelujejo: kot namestnica predstojnice gospá Karolina Ahn, pl. Fichtel, Marija Mayer in gospodičina Jenny Recher. Darove in naznanila k pristopu kot podpornik ljudske kuhinje sprejemata g. V. Hübschmann, c. kr. umirovljeni stotnik in gospá Terezija Hübschmann, stanujoča na Križevniškem trgu št. 17. ali pa v prostorih ljudske kuhinje v poslopju starega strelišča.

(Poslednje mestne seje) vdeležilo se je 16 odbornikov ob predsedništvu županovem. Na dnevnem redu so imeli preliminar za leto 1886, pa so ga preložili na drugikat. Uradnikoma gg. Tomcu in Bradaški se dovoli nagrada 125 gld. v priznanje zaslužnega dela pri mestni loteriji.

Dvoje cesar Franc Josipovih ustanov za tukajšnje realce podeli se dijakoma Moossu in Juncu. — Ustanova 250 gld. na obrtniški šoli v Gradcu podeli se slušatelju obrtne šole V. Čamerniku.

Na to se je pričel razgovor o koleri, kar je pa več ali manj že iz listov znano in ker se o koleri v Trstu tudi nič več ne sliši, objavo njegovo za danes izpustimo. Toliko pa moramo priznati, da se je na vse pomislilo, kar bi razširjanje kolere že v kali zatrlo, če bi se ravno tukaj prikazala.

(Imenovanja.) C. kr. vladni koncipist grof Henrik Attems postal je okrajni komisar; vladni praktikant g. Štefan Lapajne je pa imenovan za vladnega koncipista na Kranjskem.

(Silvestrov večer) obhajali so letos pri prvem slovenskem c. kr. dvornem zakladatelju g. Janezu Matjanu jako veselo in lepo. Gosp. Matjan dobro vedoč, da posamičnik nič ne opravi, nikakor ne prezira zaslužne pripomoči svojih delavcev do njegove slave in da jim v dejanju dokaže to prepričanje, povabil jih je na Silvestrov večer blizo 70, kjer jih je prav po očetovsko pogostil. V napitnici napil jim je na njihovo pridnost in prizadevanje za krasen splošen vspeh, na kar so se mu delavci zopet zahvaljevali za vedno skrb, ki jo g. Matjan za nje goji. Tako je prav! V lepi vzajemnosti med gospodarjem in delavcem se mnogo doseže in božjega blagoslova se tudi ne manjka.

(Božični oratorij) v Marijanišči prišlo je večeraj prav mnogo ljudi iz Šentvida nad Ljubljano gledat.

(Jezuit Patis) je odšel v soboto iz Ljubljane.

(Črepinjo razbite granate) našli so delavci pod Golovecem, kjer so pesek kopali. Črepinja morala je ondiležati se iz francoskih bojev na Kranjskem.

(„Brencelj“) prifréal je v svoji 24. številki na svetlo z jako prijetnim in vrlo zabavnim berilom. Za prilogo bode letos prinašal povest „Bankovčar“, iz ktere se človek lako nauči, kaj ga čaka, kdor bi se tega dola lotil.

(„Rogač“) šaljiv in satirski list, ki bode vsak 1. in 15. dan v meseci izhajal na celi polji, razpošilja ravnokar svojo prvo številko. Gledé vsebine in

oblike moramo ta list toplo priporočati vsem narodnjakom in vsem prijateljem humorja in dovtipa, to tembolj, ker ima „Rogač“ mnogo in prav ličnih izvornih podob, kakoršnih do sedaj v nas še ni bilo. Ker g. vrednik, ki vse podobe sam riše in kemigrafski izdeluje, ni štedil niti truda niti novecev, da nam podaje lep in mikaven list, treba da se mu odzvilje z obilno podporo. „Rogač“ stane za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četrt leta 80 kr.

(Pošto) bodo dobili 16. t. m. pri Sv. Križi blizo Kostanjevice. Sprejemala in oddajala bode pisma vožno blago in pa denar v poštno hranilnico. V zvezi bode s Kostanjevico, kamor bode po enkrat na dan hodila.

(Za požarno brambo v Šmartnem) pri Litiji, je podaril svitli knez Ernst Windischgrätz 20 gld. podpore.

Razne reči.

— Na Dunaji so tatovi in pustoloveci letos, oziroma lansko leto, svojo pozornost obrnili na zlatarje in juvelirje. Ni še dolgo, ko smo prijaviteli telegrafno vest, ktera je po celi Evropi vzbudila veliko pozornost, deloma zaradi velikanske svote, ktero so tatovi odnesli, deloma pa tudi zaradi prekanjenosti, s ktero so pri Granichstädtu vlomili in zaradi orodja, ktereга so si napravili dali, da so bili kos Wertheimovi blagajnici, o kteri se je do sedaj povsod mislilo, da so noveci v njej skriti pred tatovi in ognjem varni. Ker še danes nimajo nobene tistih tičev-krokarjev v pestéh, če tudi je telegraf po celem svetu zapel o njihovi predrznosti in velikanski škodi, ki so jo napravili. Komaj je ta govoricca nekoliko potihnila, kar se nam z Dunaja že zopet brzojavlja roparski napad čisto navadne surrove vrste, dovršen v prodajalnici zlatnine in dragih kamenov pri juvelirju Bellaku na Praterstrasse. Tisti dan po novem letu je bilo, ko je nepoznan mlad človek zvečer v omenjeno prodajalnico stopil in si je neko malenkost izbral, da jo kupi. Poslovodja Engel sprejme od njega petak, s kterim je tujec izbrano malenkost plačal, ktera pa niti pet goldinarjev znašala ni in mu hoče ostanek izročiti; komaj pa je Engel odprl miznico z denarjem, ga tujec s tako silo v trebuch sune, da Engel drugega ni mogel nič storiti, kakor le še po telefonu znamenje skrajne sile dati, potem se je pa takoj nezavesten zdrudil. Tuji ropar zgrabil je hitro, kar se je le dalo, blizo 200 gld., kolikor se je ravno ondigo gotovine nahajalo in zbežal. Ljudje, ki so prihiteli na pomoč, dobili so samo nezavestnega poslovodjo. O ciganu ni bilo ne duha ne sluha.

— Za cvetno nedeljo pride veliki petek, za „hozana“-klici pa vpitje: „križaj ga“. Tako se bode menda tudi godilo novemu škofu v Kolinu, dr. Krementzu. V pastirskem listu počdarja, kako zelo ga veže dolžnost, da skrbi za naraščaj in za dostojno izobraženje mladih duhovnov, pri tem pa zakliče: „Koliko je vendar še opoviranja, koliko zadržka, ki zabranjuje, da se duhovščina ne vzgoja v cerkvenem duhu.“ V Berlinu bodo to dobro razumeli, in oficejzoni bodo rekli, da jih je nadškof za nos zvodil, kakor so to očitali škofu v Vratislavu. Kako si pruska „Kreuzzeitung“ mir misli, vidi se iz tega, da zaklinja nacionalno-liberalce, naj podpirajo vladni projekt. Kakošen bi bil vladen predlog za vzgojo duhovščine si lahko mislimo! — Oficejzoni sicer pravijo: ni ga kulturnega boja, da se pa mir ne sklene, je kriv le Windhorst. Zato pravijo nekteri, vladna naj bi preko središča z Rimom mir sklenila. Ob enem se pa prav skrivnostno naznanja, da je Schlözer 23. decembra sv. očetu posebno važne reči naznanil. Bog zná, kolikokrat se je že to bralo. Ne bode nikdar minulo dolgo časa in oficejzoni bodo žalostinke peli, da Leon XIII. v okrožnici, v kteri naznanjajo sv. leto, priporočajo posebno podpore za katoliške šole in za duhovska semenišča. To vendar kaže, da sv. oče zametuje vzobraženje duhovščine po majevih postavah. Pruska diplomacija bi Boga rada goljufala, ko bi bilo mogoče.

Telegrami.

Trst, 3. januarja. O koleri ni nič več slišati.

Beligrad, 4. januarja. Srbska vlada je imenovala za pooblaščenca srbskega pri sklepanju mirovne pogodbe svojega poslanca na Londonskem dvoru, državnega svetnika g. Mijatoviča.

Berolin, 4. januarja. Cesar praznuje jubilej, mesto je v zastavah; časniki prinašajo brez izjeme navdušene članke omenjajoč cesarjevo delo na vojski in v mirnem času. Pri čestitalnem poklonu poljubil in objel je cesar Bismarka in Moltkeja vsacega po dvakrat. Zvečer velikanska razsvetljava. Cesarja povsod navdušeno pozdravljajo.

Umrli so:

29. dec. Meta Pogačar, dninarca, 85 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus.

30. dec. Leopold Koželj, sedlarjevi sin, 1 mes., Pod trančo št. 2, božjast.

Dunajska borza.

(Telegrafočno poročilo.)

4. januarja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 75 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 05 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	299 „ 90 „
London	126 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 95 „

Vsako lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ boleznih izvira iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obračati. Našim preiskavam oprtim na vedletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljivanja odklikovan je z redovi in zlatimi medalijami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom bolezni, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živega srebra), dalje slabosti, kožne bolezni, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, psoriatin in revmatizem, vsake vrste ženske bolezni. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih v jedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži marko za odgovor. (7)

Zasobna klinika „Freisal“ v Solnogradu.

Št. 21.724

Razglas.

(1)

Pri srečkanji 125 lozov mestnega Ljubljanskega posojila, ki se je po načrtu vršilo v 2. januarja 1886. leta so bile vzdignene:

št. 49.838 z dobitkom 25.000 gl.	
„ 54.619 „ „ 2.500 gl.	
„ 8.631 „ „ 500 gl.	
„ 34.725 „ „ 500 gl.	
in št. 698, 740, 1.819, 1.876, 2.777, 4.618, 4.621, 4.866, 5.476, 5.666, 6.406, 6.923, 7.192, 8.166, 8.678, 8.843, 9.424, 10.034, 10.840, 10.981, 11.896, 12.651, 12.864, 14.987, 16.677, 16.803, 16.872, 17.128, 17.593, 18.454, 18.568, 19.165, 19.468, 20.138, 20.797, 21.033, 21.222, 21.260, 22.480, 23.047, 23.209, 23.354, 23.358, 24.494, 24.841, 25.929, 27.217, 28.465, 28.723, 29.751, 30.276, 30.422, 30.459, 30.507, 30.622, 30.841, 31.079, 32.045, 32.213, 32.364, 32.826, 32.972, 36.078, 37.936, 37.337, 37.967, 39.591, 39.891, 40.731, 40.740, 42.034, 42.499, 43.247, 44.448, 45.247, 47.478, 47.938, 50.213, 51.006, 51.794, 53.341, 53.896, 53.913, 54.301, 54.462, 54.531, 54.859, 55.139, 55.202, 55.715, 55.907, 56.428, 56.450, 57.402, 57.675, 51.652, 61.810, 61.993, 62.076, 63.933, 64.237, 65.368, 65.967, 66.864, 67.542, 67.797, 67.939, 68.431, 69.241, 69.322, 69.766, 70.062, 70.515, 71.376, 71.646, 72.991, 73.480, 73.532, 73.916, 74.007, 74.086, vsaka z dobitkom 30 gold.	

Od odslej izzrebanih lozov niso še izplačane naslednje številke: št. 44.920 z dobitkom 25.000 gold., št. 45.330 z dobitkom 1.500 gold., št. 26.163 z dobitkom 600 gold., št. 4847 in 33.724 vsaka z dobitkom 500 gold. in št. 119, 1487, 2.643, 3.174, 3.783, 4.683, 5.024, 5.710, 7.319, 7.840, 8.005, 8.284, 8.317, 9.462, 9.550, 9.840, 10.683, 11.785, 11.793, 12.517, 12.518, 12.875, 14.101, 14.583, 15.243, 15.266, 16.466, 17.442, 18.077, 18.510, 19.365, 20.177, 20.182, 20.214, 21.730, 21.743, 22.574, 22.916, 23.013, 24.071, 24.609, 24.669, 25.187, 25.247, 25.549, 25.560, 26.624, 27.345, 27.506, 28.067, 28.619, 28.845, 29.128, 29.362, 29.509, 29.534, 29.685, 29.967, 30.789, 30.983, 32.371, 32.542, 32.742, 33.237, 33.304, 34.175, 34.184, 34.203, 35.060, 36.157, 36.349, 37.275, 38.179, 38.209, 39.996, 40.902, 41.632, 41.741, 42.524, 42.673, 43.448, 44.539, 44.632, 46.105, 47.963, 48.143, 48.657, 49.207, 49.498, 50.142, 50.615, 50.785, 51.235, 51.429, 51.487, 52.092, 53.998, 54.114, 56.284, 57.534, 59.459, 59.594, 61.486, 61.712, 62.004, 62.016, 62.794, 63.097, 63.425, 63.659, 64.345, 65.195, 65.442, 65.497, 66.438, 67.068, 67.173, 69.135, 71.272, 71.682, 72.206, 72.752, 73.345, 73.819 in 74.864 vsaka z dobitkom 30 gold.

Mestni magistrat Ljubljanski
dné 2. januarja 1886.

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na plučih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznemadljivi so vspehi! (11)

Knjižica o tem razpošilja se zastonj.

Zavitek čaja veljá 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolfsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.